

Plan van aanpak Changing Places in Nederland 2023-2025

Samenvatting

Oktober 2023 - Karin Stikma

Wist je dat er een groep kinderen en mensen met een beperking is die er niet op uit kan gaan, geen plezier kan beleven in attracties of het voetbalstadion, omdat er géén juiste toiletvoorziening beschikbaar is?

Geen toiletvoorziening?

Een specifieke groep, kinderen en volwassenen met een ernstige lichamelijke of (zeer) ernstig meevoudige beperking, heeft een speciale voorziening met een liggende verzorgingsplek als toiletvoorziening nodig. Internationaal staat deze voorziening bekend als een 'Changing Places' toilet. In Nederland hebben we nog géén enkele officiële Changing Place(s) toiletten.

Stichting het Gehandicapte Kind heeft met Joint Projects het initiatief genomen om dit probleem aan te kaarten en om Nederland te mobiliseren om hier verandering in te brengen. We vinden het belangrijk dat iedereen overal plezier kan hebben en er samen op uit kan gaan. Dat houdt dus ook in dat iedereen naar het toilet moet kunnen!

"Een goede verzorgingsplek voor Bram maakt dat ook wij als gezin een hele dag kunnen genieten van een uitstapje."

Omvang doelgroep

Circa **100.000 mensen** hebben deze voorziening nodig.

Onze droom: 2.501 Changing Places in Nederland

Onze grote droom is om 2.501 Changing Places in Nederland te gaan realiseren, uiterlijk in 2044. Waarom dat aantal? We hebben 2.501 woonplaatsen in Nederland en daarmee kan in elke woonplek dus dichtbij zo'n hoogst noodzakelijke plek beschikbaar zijn.

En dat is mogelijk. In Engeland realiseren ze inmiddels al 125 nieuwe Changing Places toiletten per jaar. In totaal hebben ze er nu al 1.942 verspreid over het gehele land.

Voor de kortere termijn hebben we onderstaand doel:

Het realiseren van 30 Changing Places tot en met 2025.

"In de openbare ruimte je grote kind in een hoekje op de grond moeten verschonen, dat is echt mensonterend."

Impact

Met het plaatsen van een Changing Place maken we op verschillende manieren impact. Allereerst is er natuurlijk sprake van **persoonlijke impact** voor de ervaringsdeskundige zelf. Het simpelweg naar de toilet kunnen als je moet zoals ieder ander, zou de normaalste zaak van de wereld moeten zijn. Daarnaast is er sprake van **sociale impact**. Dat gaat erover dat je verbonden bent met de wereld om je heen en dat je erbij hoort, dat je 'onbeperkt mag meedoen'. Door het aanbieden van een Changing Places toiletvoorziening maakt de ondernemer ook **economische impact**. Door te investeren in deze nieuwe product-markt combinatie laat hij/zij zijn sociale gezicht zien. Tot slot, is er sprake van **maatschappelijke impact**. Door te investeren in een Changing Places toilet laat je als gemeente en ondernemer zien dat inclusie een vanzelfsprekend iets is.

"Meestal kunnen we niet vershonen,
dus gaan we naar huis."

Wat is dan een Changing Place?

Een Changing Places toilet is een toiletvoorziening die aan een aantal vereisten voldoet. Concreet is het een voorziening voor mensen die gebruik maken van een rolstoel en niet zelfstandig de transfer kunnen maken naar een toilet of een volwassen brancard. Om naar de wc te kunnen, hebben zij een toiletvoorziening nodig met een hoog-laag volwassenbrancard, een tillift, een rolstoeltoegankelijk toilet, een hoog-laag wastafel en een afsluitbare vuilnisbak.

"Ik wil mijn dochter op een humane manier
kunnen vershonen."

Wat hebben we gedaan?

In de periode januari – juni 2023 zijn de volgende activiteiten ondernomen om in kaart te brengen hoe we onze droom kunnen realiseren:

- Gesprekken met decision makers
- Online survey naar behoefte aan liggende verzorgingsplekken
- Desk research in binnen- en buitenland
- Werving & selectie van (verwant-)ervaringsdeskundigen (het zgn. Changing Places Rebellenteam)
- Co-creatie sessie met diverse stakeholders
- Contouren campagne/communicatieplan
- Verkenning realisatie eerste Changing Places toilet

We zagen veel enthousiasme en betrokkenheid om dit onzichtbare, urgente probleem op te gaan pakken. Al met al hebben we een rijke oogst en mooie input gekregen van diverse stakeholders voor het opstellen van een concreet plan van aanpak.

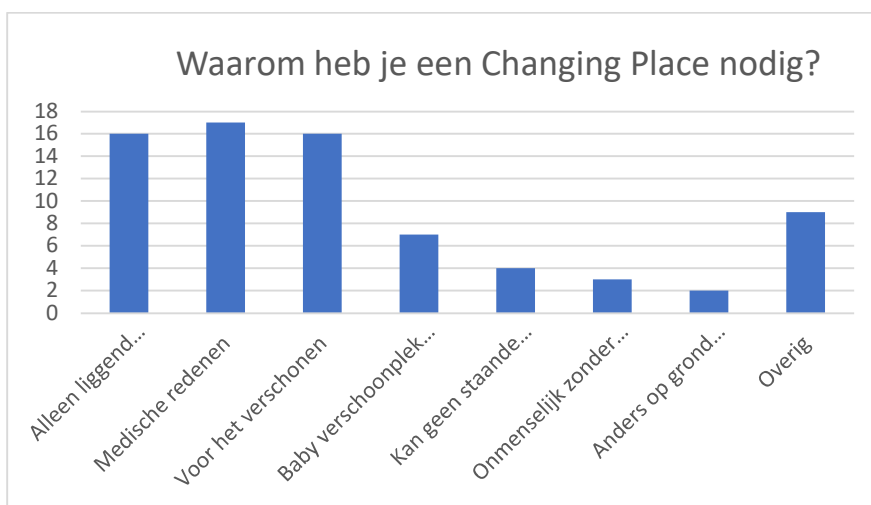
Onderzoek naar behoefte

Zoals hierboven beschreven, hebben we afgelopen periode (jan – juni 2023) onderzoek gedaan naar de behoefte aan een Changing Places toilet.

Hieronder worden de meest opvallende resultaten uit de online survey (n = 64) uitgelicht. Zo blijkt dat Changing Places toiletten vooral nodig zijn in de volgende vrijetijdslocaties:

1. Pretparken, 2. Winkelcentra, 3. Dierentuinen, 4. Musea en Restaurants.

Op de vraag 'Waarom heb je een Changing Place nodig?' werden, zoals in figuur 1 weergegeven, de volgende antwoorden gegeven: alleen liggend verschonen (16x), voor het verschonen (16x) of medische redenen (17x).

Figuur 1: De noodzaak van een Changing Place toilet

Vervolgens werd gevraagd 'Hoe regel je nu de sanitaire verzorging van jezelf of van degene waar je mee op stap bent?'. Deze vraag had derhalve betrekking op het proces. Daarop kwamen de volgende antwoorden het meeste voor: zorgvuldig plannen; op onorthodoxe plekken; het nemen van voorzorgsmaatregelen; en plekken zoeken waar het kan. Niet verschonen werd ook genoemd.

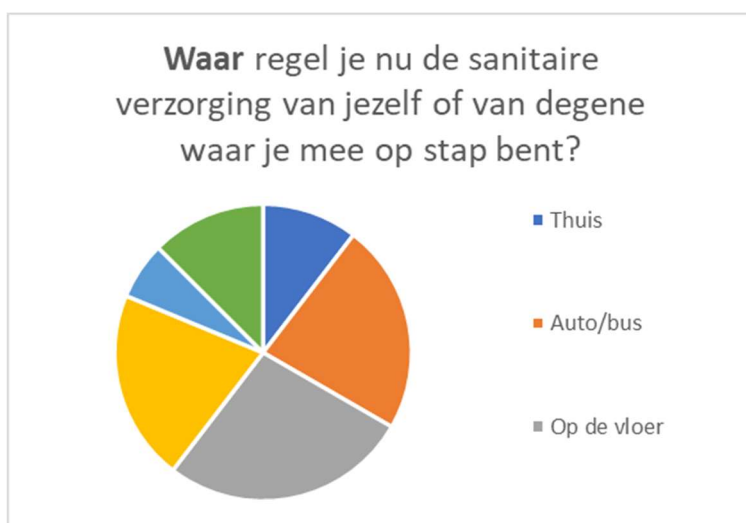

"Ik heb vaak problemen bij een dagje weg omdat ik geen passende toiletruimte kan vinden. Soms blijf ik dan maar in de buurt van huis."

Figuur 2: Het proces van verzorging als je op stap bent

De sanitaire verzorging van de persoon zelf of van degene waar iemand mee op stap is, gebeurt het meeste op de volgende plekken: op de vloer (vaak van een toilet); in de auto/bus; in een afgesloten ruimte; thuis of in een open ruimte (zo werd bijvoorbeeld een bed in de IKEA genoemd).

Figuur 3: De plekken waar nu verzorging plaatsvindt

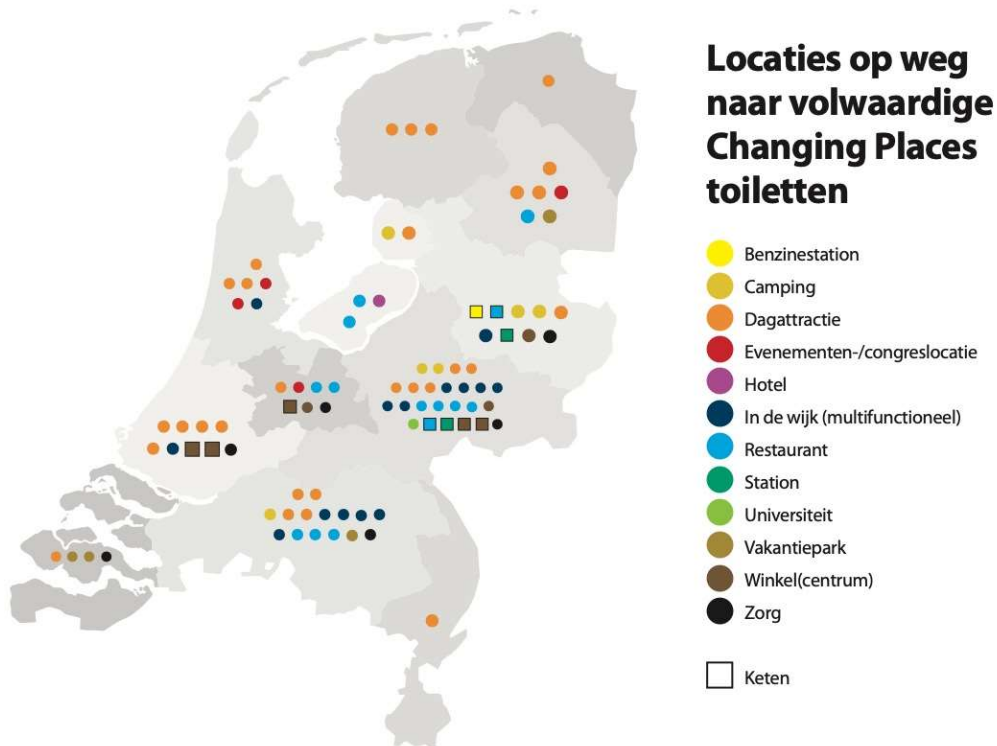

"Vanwege persoonlijke integriteit wil ik mijn kind verschonen bij een changing place."

Locaties op weg naar volwaardige Changing Places toiletten

Verder is om een beeld te krijgen van huidige liggende verzorgingsplekken in de Hoge Nood app geïnventariseerd welke locaties in Nederland een volwassen brancard hebben. Daarnaast is het overzicht van "Changing Places" toiletten op de website van Nederland Toegankelijk bestudeerd. In totaal betreft het 77 locaties. Gecategoriseerd naar soort vrijetijdslocatie en spreiding ziet het er als volgt uit:

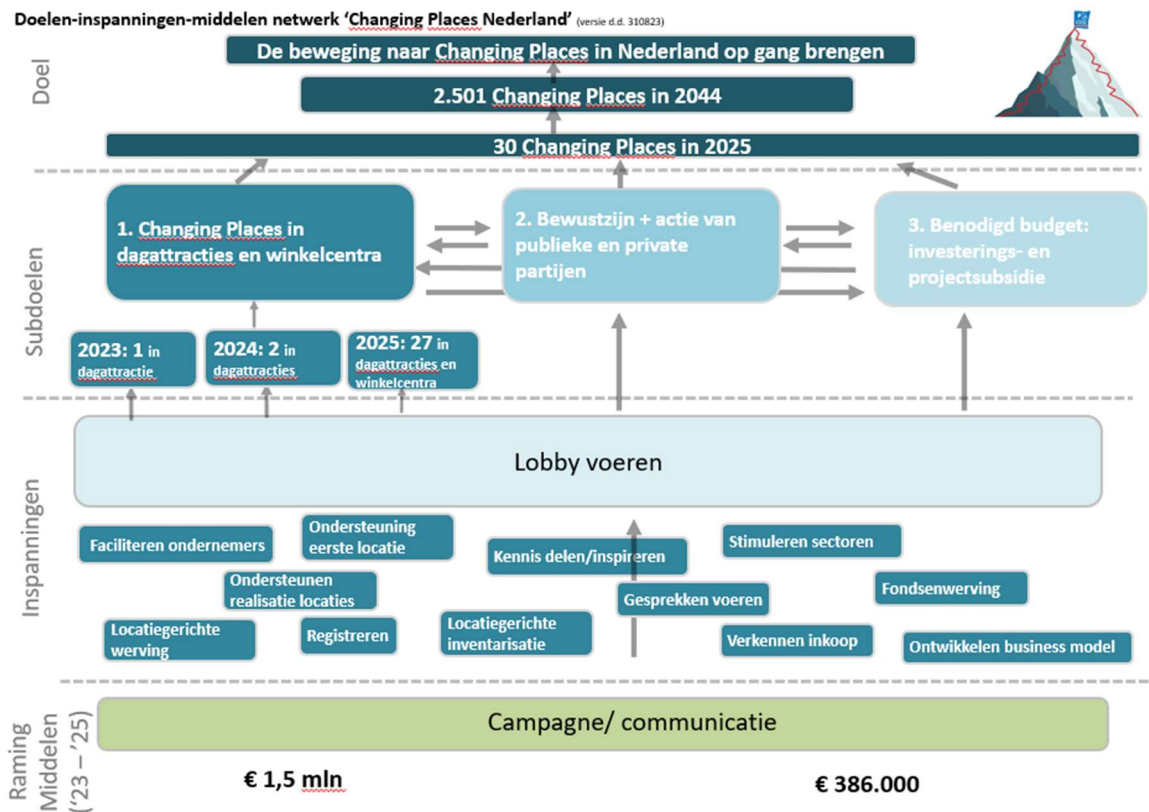
Wat gaan we doen in de periode 2023-2025?

De coördinatie van het programma ligt bij Stichting Het Gehandicapte Kind en die schakelt daarvoor Joint Projects in. We zullen actief samenwerken met een programmateam, met het Changing Places Rebellen Team en betrokken stakeholders.

"Om volwaardig mee te kunnen doen zijn liggende verzorgingsplekken nodig."

Voor de komende 2,5 jaar willen we het volgende programma uitvoeren:

1. Changing Places in dagattracties en winkelcentra

We gaan een eerste pilot locatie in 2023 en twee showcases in 2024 realiseren. Als die klaar zijn, dan kunnen we de volgende stap maken naar 10 nieuwe locaties in zowel dagattracties als winkelcentra.

Met de realisatie van deze nieuwe Changing Places toiletten willen we de beweging op gang brengen. Dus met deze 13 locaties stopt het niet. Integendeel. We willen juist dat er versneld meer liggende verzorgingsplekken komen. Parallel aan bovenstaande zetten we er dan ook volop op in dat 17 bestaande verzorgingsplekken een upgrade krijgen tot een volwaardige Changing Places toilet. Zodat we in 2025 in Nederland 30 volwaardige liggende verzorgingsplekken hebben.

2. Bewustzijn bij en actie door publieke en private partijen

We streven ernaar dat er bij zowel publieke als private partijen bewustzijn komt dat een Changing Places toilet een noodzakelijke voorziening is. En dat er actie nodig is, in diverse opzichten: er is beleid nodig maar ook wet- en regelgeving. Zoals opname van Changing Places toiletten uitgangspunten in EU richtlijnen, in het Bouwbesluit en/of in de NEN norm.

3. Het verkrijgen van bijdragen en subsidies

Om überhaupt te kunnen beginnen zijn er eerst financiële middelen nodig voor de realisatie van 30 Changing Places toiletten en voor regievoering op het programma. Daar zal dan ook eerst de focus op zijn.

Lobby ondersteunt met communicatiemiddelen

Via een lobby gaan we systematisch druk uitoefenen om via informele kanalen een ingang te vinden om op korte termijn ons doel van 30 (in 2025) en op lange termijn van 2.501 Changing Places toiletten te gaan bereiken (in 2044).

Met de volgende kernboodschap gaan we het probleem neerzetten:

100.000 mensen moeten nu thuis blijven of zich op deze vieze vloer verschonen. Zonder Changing Places toiletten blijft dat zo.

Daarbij gebruiken we de volgende communicatiemiddelen en -activiteiten (= communicatie pakket): website, folders, gimmick, mailing, social media posts en presentaties.

Benodigd budget

Eén Changing Places toilet kost gemiddeld € 50.000,-. Voor 30 locaties hebben we dus € 1.500.000 nodig. Voor de programma-activiteiten en -organisatie is € 386.000 nodig,

Totaal benodigd budget voor de periode 2023 tot en met 2025 bedraagt: € 1.886.000.

Dat is heel veel geld maar voor deze doelgroep zijn deze voorzieningen cruciaal. Met de steun van donateurs, fondsen en bedrijven hopen we het doelbedrag zo spoedig mogelijk te bereiken.

Meedoen?

Wil jouw organisatie ook meedoen of wil je je als ervaringsdeskundige inzetten voor het realiseren van deze mooie droom? Dat vinden we fijn! Neem dan contact op met Karin Stikma via karin@jointprojects.nl of 06 19057019. Dan kunnen we samen verkennen wat we voor elkaar kunnen betekenen.

Changing Places in Nederland is een project dat is opgezet en wordt aangejaagd door Stichting het Gehandicapte Kind vanuit de missie dat geen gehandicapt kind wordt buitengesloten (geen kind zonder vriendjes).

